

Обережно СКАЗ!

У м.Львові 11.05.2019 року зареєстрований випадок сказу у собаки. 21.04.2019 року невідомого собаку було залишено у сумці неподалік «Домівки врятованих тварин» на вул.Старознесенській, парк Знесіння. Собака гладкошерстий, чорного кольору, віком 1 рік, вагою 5 кг. Після виклику бригади ловців з ЛКП «Лев» собака був доставлений для утримання в комунальне підприємство, проведений ветеринарний огляд тварини та комплексну вакцинацію, в т.ч. проти сказу. Тварина була на карантині 10 календарних днів. 04.05.2019р. тварину кастрували та помістили в індивідуальну клітку приміщення карантину. 10.05.2019р. під час щоденного ранкового огляду ветлікарями було відмічено дивний стан тварини. 11.05.2019р. стан погіршився, з'явилася агресія, збільшення слиновиділення, спотворений апетит. Тварину усипили та передали для вірусологічного дослідження на сказ у Львівську регіональну державну лабораторію Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. Діагноз сказ підтверджений лабораторно 11.05.2019р.

Фахівцями Львівського міського відділу ДУ «Львівський обласний лабораторний центр МОЗ України» встановлені 35 осіб, які перебували в контакті з хворою твариною. Це працівники ЛКП «Лев», а також студенти-волонтери, які на той час проходили практику на даному підприємстві. Усі залучені до проведення профілактичної вакцинації проти сказу.

На сьогоднішній день не знайдено власників тварини, які її підкинули, щоб уберегти їх від захворювання на сказ.

Сказ – особливо небезпечне вірусне захворювання всіх теплокровних тварин і людини. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), ця хвороба входить у першу п'ятірку хвороб, спільних для людини і тварин, що наносять найбільший соціально-економічний збиток. Епізоотична ситуація зі сказу у Львівській області є напружена. Щороку реєструються випадки сказу у тварин, що загрожує виникненню захворювань серед людей. Захворювання на сказ, якщо його не попередити, у 100% закінчується летально.

Епідемічна ситуація зі **сказу в Україні** залишається нестійкою. Щорічно реєструються поодинокі випадки захворювання людей на сказ. За останнє десятиріччя найбільша кількість захворювань зареєстрована у 2011 році – 6 випадків (по одному у Київській, Чернігівській, Тернопільській, Сумській, Донецькій областях та м.Києві). У 2017 році зареєстровані 2 випадки захворювань серед людей – по 1 випадку у Дніпропетровській та Одеській областях.

У Львівській області останні випадки захворювання людини на сказ були зареєстровані у 2009 році у мешканця м.Борислава та в 2018 році у мешканки Городоцького району.

У 2018 році зареєстровано 40 випадків сказу у тварин: лисиці – 16, собаки – 10, коти – 11, єнотовидний собака – 1, борсук – 1, корова – 1.

З початку 2019 року - вже 20 випадків: 7 лисиць, 8 собак, 5 котів.

Зараження людини сказом відбувається в основному через укуси хворою твариною чи внаслідок попадання її слини на свіжі поранення, подряпини шкіри або слизових оболонок. Основним резервуаром збудника сказу у дикій природі, як і раніше залишається червона лисиця (40% від усіх захворілих тварин). Продовжує залишатися значною кількістю випадків сказу серед собак і котів, які найбільш наближені до людей та являють для них головну небезпеку щодо інфікування збудником сказу. Особливе занепокоєння викликає висока чисельність у населених пунктах безпритульних собак та котів. Напружена епізоотична ситуація зі сказу створює постійну загрозу його виникнення у людей.

Інкубаційний період сказу триває зазвичай 1-3 місяці, але може бути від 1 тижня до більш одного року. Тривалість залежить від місця укусу (найбільш небезпечні укуси голови, шиї, обличчя, пальців рук), виду тварини, яка нанесла укус (найнебезпечніші укуси дикими тваринами) та вірулентності збудника сказу.

Початковими симптомами сказу є висока температура і в багатьох випадках біль або незвичайні, незрозумілі відчуття: поколювання або печіння (парестезія) у місці рани. У міру поширення вірусу по центральній нервовій системі розвивається прогресивне, смертельне запалення головного і спинного мозку. У хворих з'являється безсоння, страх, наростають явища збудження, виражена водобоязнь (гідрофобія) - це спазми м'язів глотки та гортані (властиво тільки захворюванню людини), аерофобія, фотофобія. Збудження змінюється паралічами, розладом функцій серця та дихання і хворий помирає.

У тварин захворювання на сказ протікає по-різному. Головною ознакою захворювання **диких тварин** є зміна поведінки – втрата відчуття страху. Звірі втрачають обережність і вдень з'являються в населених пунктах, місцях випасу і утримання худоби, нападають на людей та тварин. **Собаки**, хворі на сказ спочатку стають пригнічені, в них поганий апетит, потім виявляється неспокій, собака гавкає без причини, може ковтати неістівні предмети (каміння). В міру наростання збудження собака може тікати з дому, стає агресивним, нападає на людей та тварин. Період збудження триває 3-4 дні, потім настають приступи судом та паралічів. Собаки гинуть на 6-8-й день захворювання. **Коти** за своєю природою схильні до мандрування, пропадають на декілька днів, віддаляючись від дому на 10-15км. При цьому можливі контакти з лисицями, окрім цього ці тварини харчуються миловидними гризунами. Перші ознаки захворювання у котів настають раптово, відмічається неспокій, збудження, погляд наляканий (дуже характерно!), обережний. Відмовляється від їжі. На наступний день стають агресивні, зі злістю нападають на людей і собак. Жертвами однієї кішки

можуть бути 3-4 людини. Збудження триває 1-2 дні, а потім розвиваються паралічі. Тварини гинуть протягом 2-5 днів.

Щоб запобігти захворюванню на сказ та смерті від цієї особливо небезпечної хвороби, необхідно:

1. Уникати контактів з безпритульними та дикими тваринами, постійно пояснювати дітям небезпеку таких контактів;
2. Якщо покусала або ослинила підозріла (невідома) тварина чи дика тварина, потрібно промити місце укусу струменем теплої води з милом, а потім краї рани обробити 70% розчином спирту або 5% спиртовим розчином йоду, накласти асептичну пов'язку та якомога швидше звернутися до медичної установи для проведення антирабічного лікування за затвердженою схемою у відповідності до вимог інструкції щодо застосування вакцини та імуноглобуліну, в т.ч. в обов'язковому порядку в суботу, неділю та святкові дні.
3. Якщо Вас вкусила відома домашня тварина, для встановлення за нею ветеринарного спостереження, необхідно з'ясувати прізвище та адресу власника тварини.
4. Потрібно своєчасно робити щеплення домашнім тваринам.

Під час проведення антирабічного лікування дуже важливо дотримуватись встановленого лікарем режиму, а саме не можна переохолоджуватись, перегріватись, фізично перевтомлюватись, вживати спиртні напої.

Пам'ятайте! Якщо людина захворіла на сказ, врятувати її вже неможливо. Єдиний спосіб порятунку – своєчасна вакцинація, яка захистить Вас від захворювання та врятує Вам життя.

Зав.відділом епідагляду та
моніторингу особливо
небезпечних захворювань

І.Куліш